

TEMARAPPORT 2014:5

UTBILDNING

SCB

Statistiska centralbyrån Statistics Sweden

Gymnasieungdomars studieintresse läsåret 2013/2014

Gymnasieungdomars studieintresse läsåret 2013/2014

Report 2014:5

The transition from upper secondary school to higher education 2013/2014

Statistics Sweden
2014

Producent
Producer SCB, enheten för utbildning och arbete
Statistics Sweden, Education and jobs
SE-701 89 Örebro
+46 19 17 60 00

Förfrågningar
Inquiries Anna Andersson, +46 19 17 62 52
anna.andersson@scb.se

Det är tillåtet att kopiera och på annat sätt mångfaldiga innehållet.

Om du citerar, var god uppge källan på följande sätt:

Källa: SCB, Tema utbildning, rapport 2014:5. *Gymnasieungdomars studieintresse läsåret 2013/2014.*

It is permitted to copy and reproduce the contents in this publication.

When quoting, please state the source as follows:

Source: Statistics Sweden, Education Report 2014:5, *The transition from upper secondary school to higher education 2013/2014.*

Omslag/Cover: Ateljén, SCB. Foto/Photo: iStock

URN:NBN:SE:SCB-2014-A40BR1405_pdf

Denna publikation finns enbart i elektronisk form på www.scb.se
This publication is only available in electronic form on www.scb.se

Förord

I serien Temarapporter presenteras resultat från olika ämnesområden inom befolknings- och välfärdsstatistiken.

Den här temarapporten innehåller ett axplock av resultat från enkätundersökningen "Gymnasieungdomars studieintresse läsåret 2013/14", som genomfördes hösten 2013.

Rapporten belyser bland annat intresset för högskolestudier bland elever i gymnasieskolans avgångsklasser, vilka de populäraste universiteten/högskolorna respektive ämnesområdena är, samt intresset för utlandsstudier.

Statistiska centralbyrån i mars 2014

Inger Eklund

Michael Schöllin

SCB tackar

Tack vare våra uppgiftslämnare – privatpersoner, företag, myndigheter och organisationer – kan SCB tillhandahålla tillförlitlig och aktuell statistik som tillgodoser samhällets informationsbehov.

Innehåll

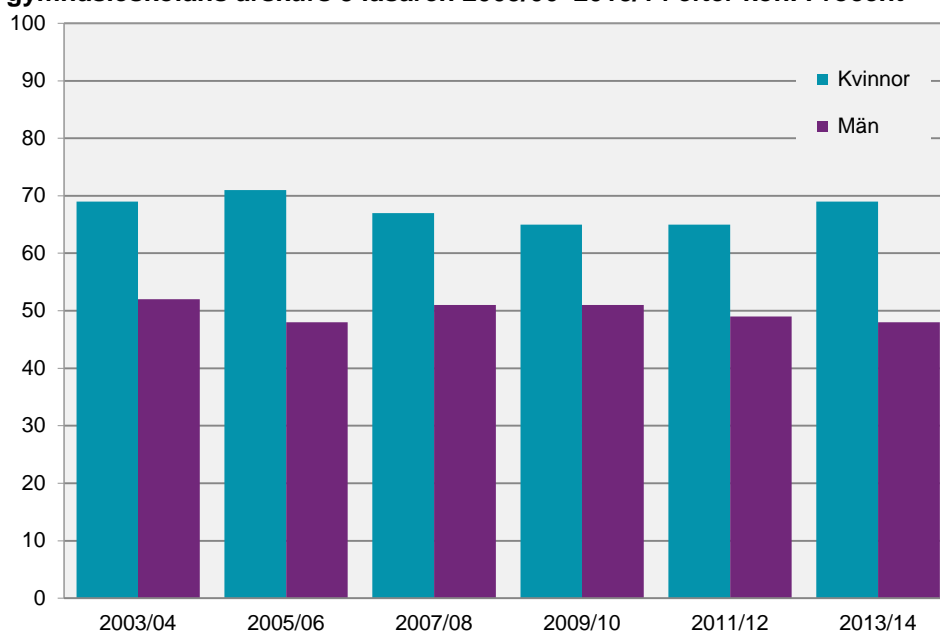
Förord	3
Sex av tio planerar att läsa på universitet/högskola inom tre år	7
Det framtida yrket är anledningen till studierna.....	9
Studieintresset stort i Stockholms län.....	9
Lund och Göteborg fortfarande i topp.....	11
Utbildningens kvalitet främsta anledning till val av lärosäte	13
Universitetets rykte och utbildningens kvalitet viktigast för elever på naturvetenskaps- och teknikprogrammet.....	14
Kvinnor väljer samhällsvetenskap och män teknik eller naturvetenskap	15
Program mer populärt än fristående kurser	17
Sex av tio är intresserade av utlandsstudier.....	19
Större andel på yrkesprogram är intresserade av att läsa på distans	21
De som inte vill studera på universitet eller högskola	23
Med facit i hand.....	25
Om undersökningen	27
Definitioner och förklaringar	27
Statistikens tillförlitlighet	28
Vill du veta mer om undersökningen?	28

Sex av tio planerar att läsa på universitet/högskola inom tre år

58 procent av eleverna i gymnasieskolans årskurs 3 läsåret 2013/14 har planer på att börja läsa på universitet/högskola inom de närmaste tre åren. En större andel kvinnor än män planerar att påbörja en högskoleutbildning, då det handlar om 69 procent av kvinnorna jämfört med 48 procent av männen. Det går också att se att en större andel män än kvinnor angett att de inte planerar att läsa vidare inom tre år. Andelen som inte vet om de kommer påbörja högskolestudier eller inte är för båda könen runt 16–17 procent.

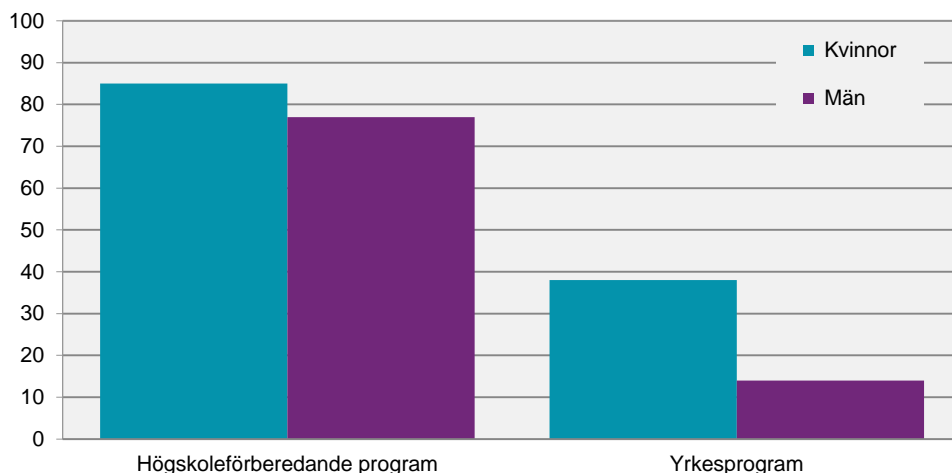
Studieintresset har varit ungefär detsamma under de senaste åren, vilket visas i diagrammet nedan.

Planer på att börja läsa på högskolan inom de närmaste tre åren. Elever i gymnasieskolans årskurs 3 läsåren 2005/06–2013/14 efter kön. Procent

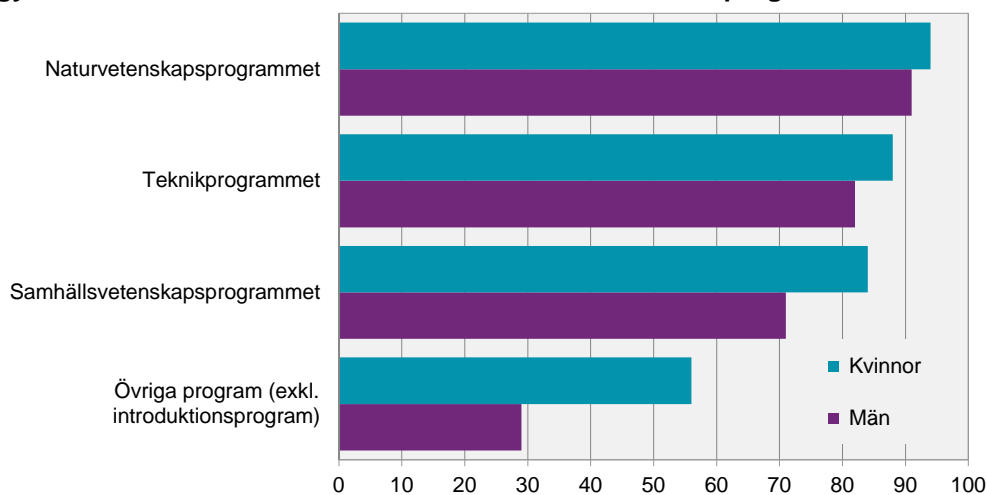
En tydlig skillnad finns inte bara mellan kvinnor och män, utan även mellan de som läser högskoleförberedande gymnasieprogram och de som läser yrkesprogram. Bland kvinnor på högskoleförberedande program planerar 85 procent att gå vidare till högre studier medan det för kvinnor på yrkesprogram handlar om 38 procent. För männen är motsvarande andelar 77 procent på högskoleförberedande program och endast 14 procent på yrkesprogram. Skillnaden mellan könen finns således inom båda programtyperna men är betydligt större bland de som läser yrkesprogram, där det handlar om en skillnad på nästan 25 procentenheter.

Planer på att börja läsa på högskolan inom de närmaste tre åren. Elever i gymnasieskolans årskurs 3 läsåret 2013/14 efter kön och typ av program. Procent

Det går även att se skillnader utifrån vilket gymnasieprogram som eleverna läser. Den största andelen som planerar att läsa vidare finns bland eleverna som läser naturvetenskapsprogrammet, där det handlar om 93 procent. I den gruppen går det heller inte att påvisa någon säkerställd skillnad mellan könen. Av de som läser samhällsvetenskapsprogrammet eller teknikprogrammet planerar runt 80–85 procent att läsa vidare och på övriga program (exklusive introduktionsprogram) handlar det om 42 procent. Bland de som läser övriga program är skillnaden mellan könen 27 procentenheter, vilket är betydligt större än för de andra programmen.

Planer på att börja läsa på högskolan inom de närmaste tre åren. Elever i gymnasieskolans årskurs 3 läsåret 2013/14 efter kön och program. Procent

Skattningarna i diagrammet är förknippade med viss osäkerhet. Alla skillnader som går att se mellan olika grupper är inte statistiskt säkerställda.

Det framtida yrket är anledningen till studierna

30 procent av de som planerar att läsa vidare på universitet/högskola inom de närmaste tre åren anser att den främsta orsaken till detta är att yrket de siktar på kräver det. Runt 15 procent anser att den främsta anledningen är att studierna gör att de kan få ett intressant jobb.

Det går att se att en större andel kvinnor än män anser att den främsta anledningen är att yrket kräver det, medan mäns främsta anledning är mer utspridd. Exempelvis är andelarna män som angett att den främsta anledningen är att de vill ha ett arbete med hög lön respektive att de ännu inte vet vad de vill göra med sitt liv och därför lika gärna kan studera vidare runt 4–5 procentenheter högre än motsvarande andelar bland kvinnorna.

Bland eleverna på högskoleförberedande program är det en större andel som anser att den främsta anledningen till att studera vidare är att studierna gör att de kan få ett intressant jobb, än det är bland eleverna på yrkesprogram.

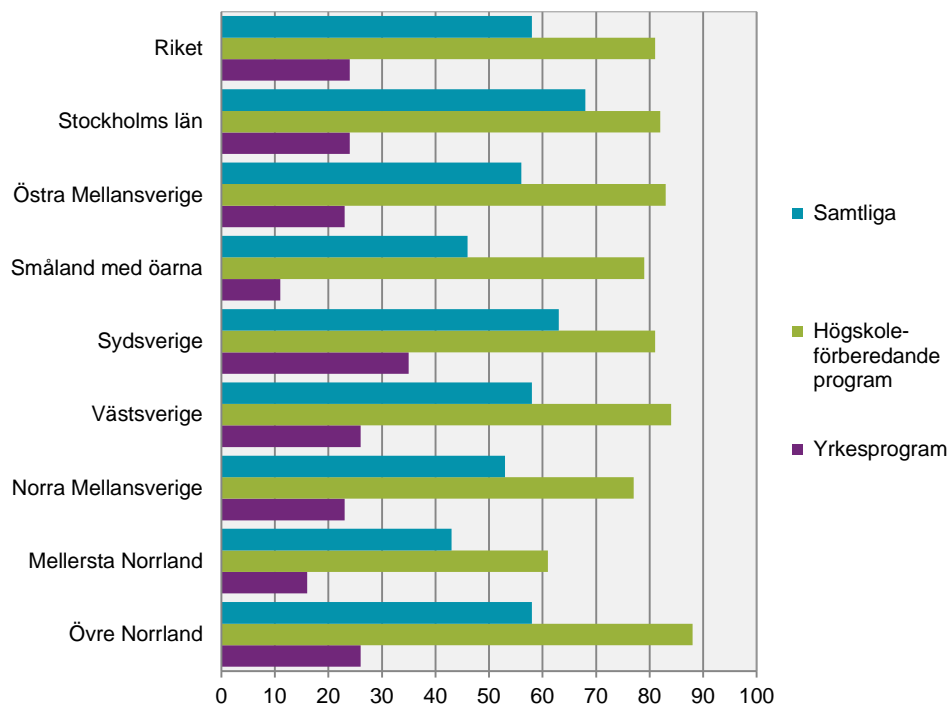
Studieintresset stort i Stockholms län

Det finns regionala skillnader i intresset för att läsa på universitet/högskola. I Stockholms län är andelen som planerar att studera vidare 68 procent, vilket kan jämföras med andelen i hela riket som är 58 procent. Intresset verkar vara som lägst i Småland med öarna och Mellersta Norrland där runt 45 procent i vardera region planerar att läsa vidare.

Regionala skillnader finns även vad gäller den typ av program som eleverna läser på gymnasieskolan. I Stockholms län finns 77 procent av eleverna på högskoleförberedande program, medan det i Småland med öarna och Mellersta Norrland handlar om 52 respektive 59 procent. Om hänsyn tas till typ av program blir skillnaderna mellan regionerna i många fall mindre påtagliga och/eller ej längre statistiskt säkerställda.

Mellan Stockholms län och Mellersta Norrland går det dock att se en skillnad även om vi enbart tittar på högskoleförberedande program, då över 80 procent av eleverna på den typen av program i Stockholms län planerar att läsa vidare jämfört med runt 60 procent i Mellersta Norrland. För de som läser yrkesprogram går det även att se en påtaglig skillnad mellan Sydsverige och Småland med öarna, då 35 procent av eleverna på yrkesprogram i Sydsverige planerar att läsa vidare jämfört med 11 procent i regionen Småland med öarna.

Planer på att börja läsa på högskolan inom de närmaste tre åren. Elever i gymnasieskolans årskurs 3 läsåret 2013/14 efter region och typ av program. Procent

Skattningarna i diagrammet är förknippade med viss osäkerhet. Alla skillnader som går att se mellan olika grupper är inte statistiskt säkerställda.

Lund och Göteborg fortfarande i topp

I de senaste tio årens undersökningar av gymnasieungdomars studieintresse har Lunds och Göteborgs universitet varit de mest populära lärosätena för högre studier och så är även fallet i 2013 års undersökning. Andra populära lärosäten är Uppsala och Stockholms universitet, liksom Kungliga Tekniska högskolan (KTH) och Chalmers tekniska högskola.

De populäraste universiteten och högskolorna i Sverige. Elever i gymnasieskolans årskurs 3 läsåren 2005/2006 – 2013/14. Procent

2005/06 Universitet/ högskola	2007/08 Universitet/ högskola	2009/10 Universitet/ högskola	2011/12 Universitet/ högskola	2013/14 Universitet/ högskola					
Göteborg	10	Lund	12	Lund	12	Lund	11	Lund	12
Lund	10	Göteborg	11	Göteborg	8	Göteborg	9	Göteborg	9
Uppsala	8	Uppsala	7	Uppsala	7	Stockholm	8	Uppsala	8
Stockholm	6	Stockholm	6	Stockholm	6	Uppsala	7	Stockholm	6
Chalmers	5	Chalmers	5	Chalmers	5	KTH	5	KTH	5
Umeå	4	KTH	5	Linköping	4	Chalmers	4	Chalmers	5
KTH	4	Umeå	4	KTH	4	Linköping	4	Handels	4
Linköping	3	Linköping	3	Umeå	3	Handels	3	Umeå	3
Handels	3	Jönköping	2	Malmö	2	Umeå	3	Linköping	3
Malmö	2	Malmö	2	Jönköping	2	Malmö	2	Karolinska institutet	2

Det finns vissa skillnader mellan kvinnor och män. De populäraste lärosätena för män är Lunds och Uppsala universitet, KTH samt Chalmers. För kvinnor är det Lunds, Göteborgs, Stockholms och Uppsala universitet som är mest populära. Vad gäller de tekniska högskolorna Chalmers och KTH vill totalt 16 procent av männen studera på dessa lärosäten jämfört med 5 procent av kvinnorna. På Göteborgs universitet vill 11 procent av kvinnorna studera, vilket kan jämföras med 5 procent av männen.

Skillnader finns även mellan elever som läser högskoleförberedande program jämfört med de som läser yrkesprogram. Exempelvis vill 7 respektive 6 procent av eleverna på högskoleförberedande program studera på Stockholms universitet respektive KTH, medan eleverna på yrkesprogram inte verkar vara intresserade av att studera där.

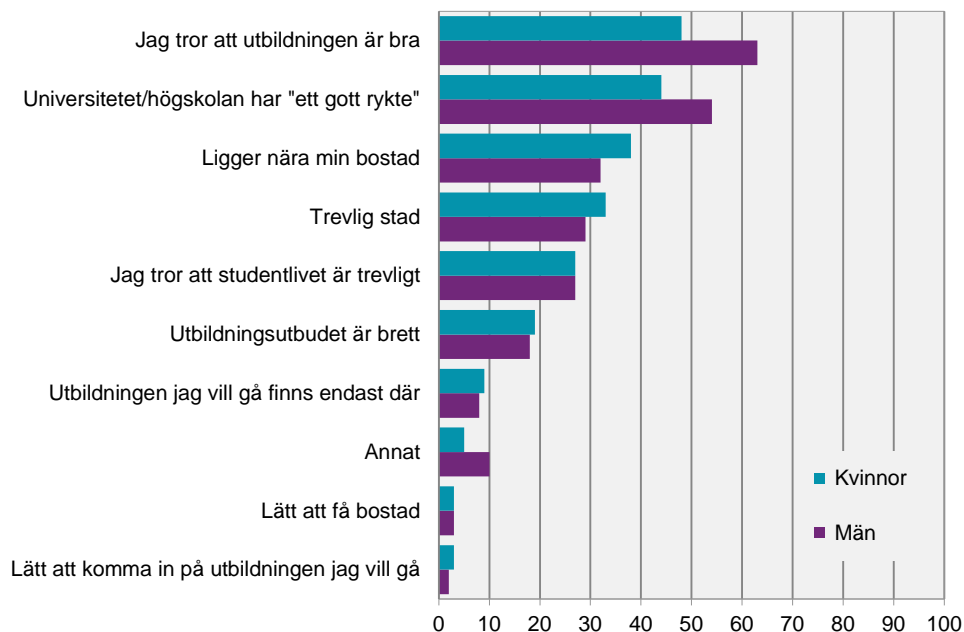
Det skiljer sig också mellan elever på olika gymnasieprogram. Bland de som läser teknikprogrammet är Chalmers populärast, medan de som läser naturvetenskapsprogrammet helst vill studera på Lunds universitet. KTH kommer dock på andra plats för båda programmen. Elever på samhällsvetenskapsprogrammet väljer helst Lunds universitet, tätt följt av Göteborgs, Stockholms och Uppsala universitet.

Nästan 70 procent av eleverna anser att det är viktigare att gå en viss utbildning än vad det är att läsa på ett visst universitet/en viss högskola. 17 procent anser att det istället är universitet/högskolan som är viktigast och 13 procent vet inte.

Utbildningens kvalitet främsta anledning till val av lärosäte

I enkätundersökningen ingick en fråga om varför individen ville studera vid önskat lärosäte och där kunde upp till tre anledningar anges. Runt hälften har angett att en anledning är att de tror att utbildningen är bra där respektive att universitetet/högskolan har ett gott rykte. Andra viktiga anledningar är att lärosätet ligger nära bostaden, att det ligger i en trevlig stad samt att man tror att studentlivet är trevligt. Det går att se en skillnad mellan könen på så vis att runt 65 procent av männen anger att en anledning är att de tror att utbildningen är bra där, vilket kan jämföras med strax under hälften av kvinnorna.

Anledningar till att vilja studera vid ett speciellt universitet eller högskola. Elever i gymnasieskolans årskurs 3 läsåret 2013/14. Fördelning på kön. Procent

I enkäten var det möjligt för eleverna att svara upp till tre svarsalternativ och därför summerar inte andelarna i diagrammet ovan till 100 procent. Skattningarna i diagrammet är förknippade med viss osäkerhet. Alla skillnader som går att se mellan olika grupper är inte statistiskt säkerställda.

I diagrammet ovan finns en antydning till att avståndet mellan lärosätet och bostaden har lite större betydelse för kvinnor än vad det har för män. Denna antydning blir ännu tydligare när individerna sedan ombeds att ange den främsta anledningen till varför de vill studera vid önskat lärosäte. Runt 20 procent av kvinnorna anser att detta är den främsta anledningen jämfört med runt 10 procent av männen. Att avståndet mellan lärosätet och bostaden är en viktig aspekt går även att se i valet av vilket universitet/vilken högskola eleverna vill studera vid utifrån vilken region eleverna bodde i när undersökningen genomfördes. Av de elever som bodde i regionen Sydsverige vill t.ex. 40 procent studera vid Lunds universitet.

Runt var fjärde elev anser att ett trevligt studentliv är en viktig anledning till valet av universitet. Bara 6 procent har dock angett detta som den allra främsta orsaken. På så vis verkar ett trevligt studentliv vara en viktig anledning, men inte den mest avgörande för var man väljer att studera.

Universitetets rykte och utbildningens kvalitet viktigast för elever på naturvetenskaps- och teknikprogrammet

En skillnad finns mellan elever som läser yrkesprogram och de som läser högskoleförberedande program på så vis att 53 procent av eleverna på högskoleförberedande program har angett universitetets rykte som en viktig anledning till valet av lärosäte, medan motsvarande andel för eleverna på yrkesprogram är 29 procent.

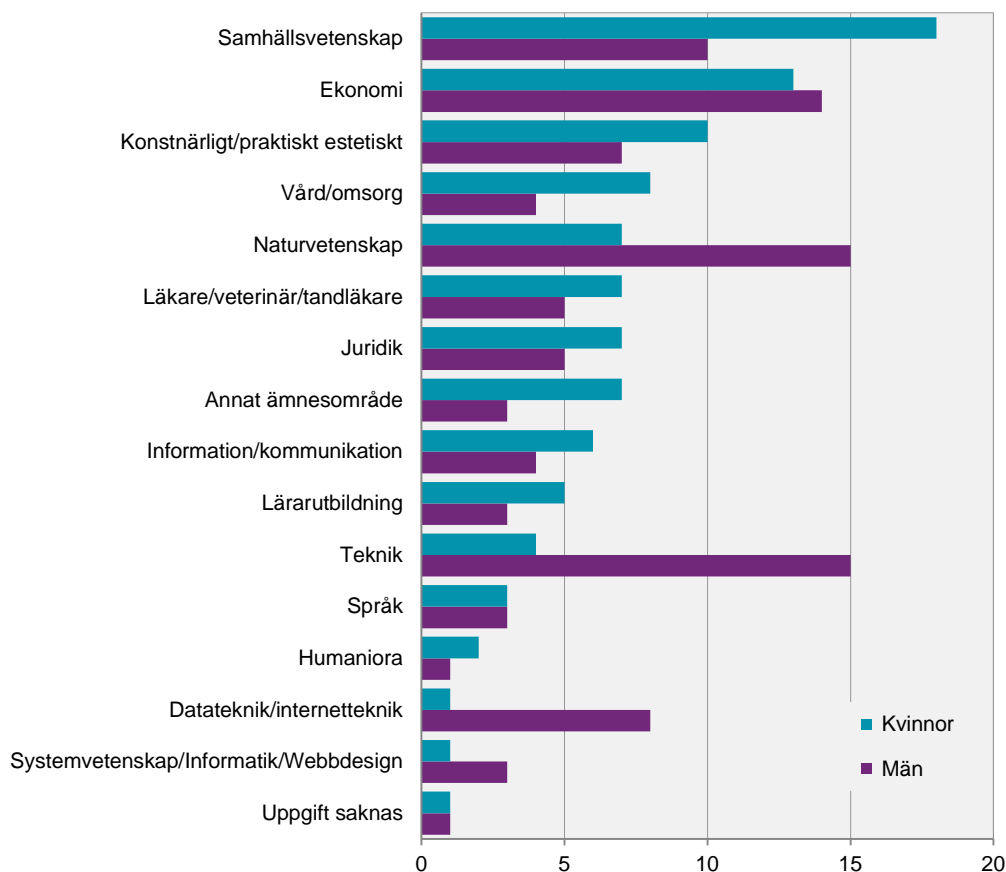
Skillnader går även att se mellan de olika gymnasieprogrammen då andelen som angett universitetets rykte som en anledning är högre bland de som läser naturvetenskaps- eller teknikprogrammet än den är bland de som läser samhällsvetenskapsprogrammet. Det går också att se att andelen elever som läser samhällsvetenskapsprogrammet och som angett att en anledning är att de tror att utbildningen är bra där är runt 45 procent, medan den ligger runt 65 procent för de som läser naturvetenskaps- respektive teknikprogrammet.

Kvinnor väljer samhällsvetenskap och män teknik eller naturvetenskap

Bland de elever som planerar att läsa vidare på universitet/högskola är de ämnesområden som kvinnor i första hand vill studera samhällsvetenskap och ekonomi. För män är det teknik och naturvetenskap som är de mest populära ämnesområdena, men även ekonomi är precis som för kvinnorna populärt att studera. Andelen män som vill studera teknik eller naturvetenskap är 30 procent jämfört med runt 10 procent av kvinnorna.

Om hänsyn även tas till vilka ämnen eleverna i andra hand planerar att läsa går det att se att andelarna kvinnor som i första eller andra hand planerar att läsa till läkare/veterinär/tandläkare samt inom vård och omsorg är större än motsvarande andelar män. Andelen män som i första eller andra hand planerar att läsa inom systemvetenskap/informatik/webbdesign m.m. är större än motsvarande andel kvinnor.

Planer på studier i första hand. Elever i gymnasieskolans årskurs 3 läsåret 2013/14. Fördelning på ämnesområden och kön. Procent

Skattningarna i diagrammet är förknippade med viss osäkerhet. Alla skillnader som går att se mellan olika grupper är inte statistiskt säkerställda.

Vad gäller ämnesområdena samhällsvetenskap och ekonomi förekommer inga större skillnader beroende på om eleverna läser högskoleförberedande program eller yrkesprogram. Det går dock att se att en större andel som läser yrkesprogram vill läsa vård och omsorg samt studera till lärare än bland de som läser högskoleförberedande program.

Av de som läser naturvetenskapsprogrammet vill 36 procent fortsätta att studera naturvetenskap. Här finns dock en skillnad mellan könen då det handlar om 28 procent för kvinnorna och 45 procent för männen. Vad gäller teknik vill 43 procent av de som läser teknikprogrammet på gymnasieskolan studera teknik även på universitet/högskola och här går det ej att se någon säkerställd skillnad mellan könen. Det går det däremot att göra vad gäller de som läser teknikprogrammet och vill studera datateknik på universitet/högskola. Det handlar här om 7 procent av kvinnorna och 28 procent av männen.

Bland eleverna som läser samhällsvetenskapsprogrammet vill 26 procent av männen och 39 procent av kvinnorna fortsätta att studera inom området. Av de elever som läser övriga program (exklusive introduktionsprogram) vill 23 procent studera ekonomi och 16 procent konstnärligt/praktiskt estetiskt ämnesområde, vilket är högre andelar än bland de som läser naturvetenskaps- eller teknikprogrammet.

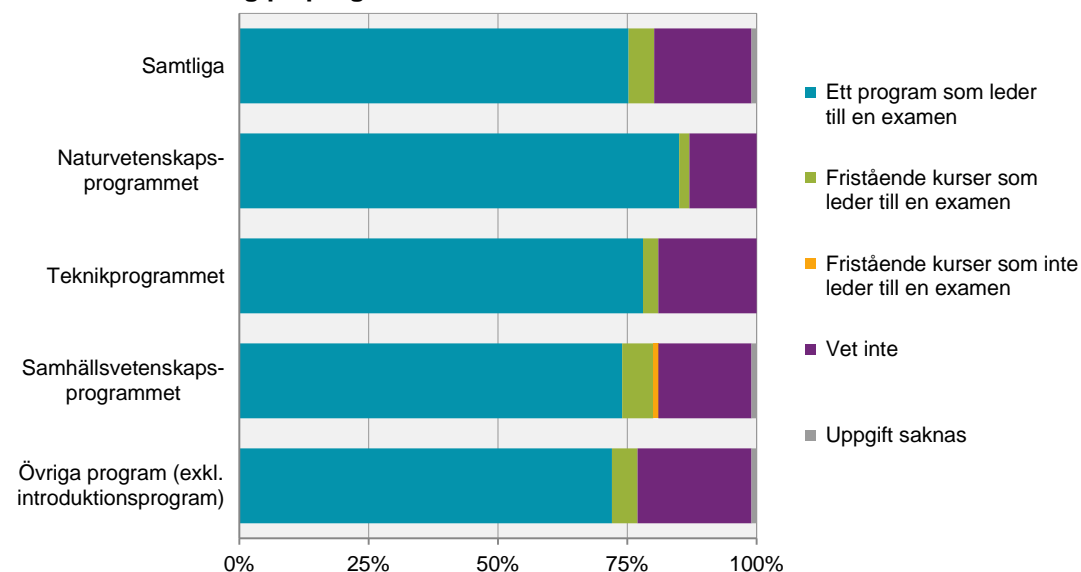
Fyra av fem kvinnor och män är mycket eller ganska säkra på vilket ämnesområde de vill studera i första hand.

Program mer populärt än fristående kurser

Av de elever som planerar att läsa vidare på universitet/högskola inom de närmaste tre åren vill tre av fyra läsa ett program som leder till en examen. Detta gäller både för kvinnor och män. Runt 5 procent vill själva kombinera ihop kurser som leder till en examen och en femtedel av eleverna vet inte om de vill läsa ett program eller själva kombinera ihop kurser.

Bland de elever som läser naturvetenskapsprogrammet vill 85 procent läsa ett program som leder till en examen, vilket är en 11–13 procentenheter högre andel än bland de som läser samhällsvetenskapsprogrammet eller övriga program (exklusive introduktionsprogram). Elever på samhällsvetenskapsprogrammet vill i högre grad själva kombinera ihop kurser till en examen än vad elever på naturvetenskaps- eller teknikprogrammet vill.

Upplägg av högskolestudier. Elever i gymnasieskolans årskurs 3 läsåret 2013/14. Fördelning på program och kön. Procent

Skattningarna i diagrammet är förknippade med viss osäkerhet. Alla skillnader som går att se mellan olika grupper är inte statistiskt säkerställda.

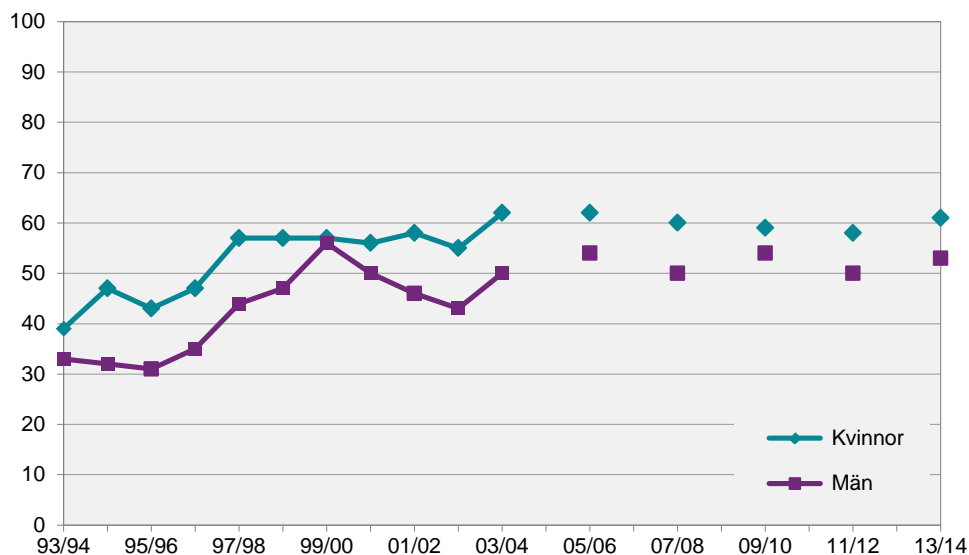
Av de elever som vill läsa ett program som leder till en examen är andelen som vill läsa ett program som leder till en generell examen lika stor som andelen som vill läsa ett program som leder till en yrkesexamen. Det går dock här att se en skillnad mellan könen på så vis att andelen kvinnor som vill ta ut en yrkesexamen är runt 14 procentenheter högre än motsvarande andel bland männen. En viss antydning finns också till att en större andel män än kvinnor vill ta ut en generell examen, men denna skillnad är inte statistiskt säkerställd, vilket det däremot är att en större andel män än kvinnor inte vet vilken typ av examen de vill ta ut.

Bland de elever som vill läsa ett program som leder till en examen vill en större andel av de som läser ett högskoleförberedande program läsa ett program som leder till en generell examen än av de som läser ett yrkesprogram.

Sex av tio är intresserade av utlandsstudier

Nästan sex av tio av de elever som planerar att läsa vidare är intresserade av att förlägga en del av utbildningen utomlands. Runt två av tio är inte intresserade av detta och resterande vet inte. Intresset är betydligt större bland de elever som läser högskoleförberedande program än vad det är bland de som läser yrkesprogram, då skillnaden mellan dessa båda grupper ligger på 27 procentenheter. Det går i diagrammet nedan också att se en antydning till skillnad mellan kvinnor och män, även om den skillnaden i 2013 års undersökning inte är statistiskt säkerställd.

Intresse för att genomföra en del av studierna utomlands. Elever i gymnasieskolans årskurs 3 läsåren 1993/94 – 2013/14. Fördelning på avgångsår och kön. Procent

Observera att undersökningen numera genomförs vartannat år. Därför saknas siffror i diagrammet för vissa år. Skattningarna i diagrammet är förknippade med viss osäkerhet. Alla skillnader som går att se mellan olika grupper är inte statistiskt säkerställda.

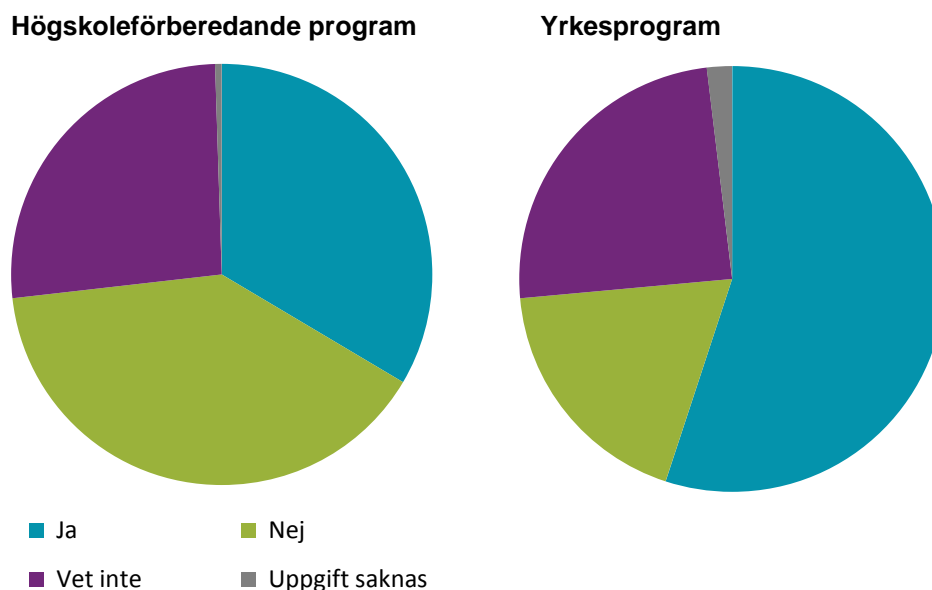
Nästan hälften av de elever som tänkt söka en utbildning i Sverige skulle om de inte kom in i Sverige kunna tänka sig att läsa hela utbildningen utomlands istället. Det finns ingen påtaglig skillnad mellan könen men det går även här att se att en större andel av de elever som läser ett högskoleförberedande program skulle kunna tänka sig detta jämfört med de som läser ett yrkesprogram.

Större andel på yrkesprogram är intresserade av att läsa på distans

Av eleverna som planerar att studera vidare kan 37 procent tänka sig att läsa hela eller delar av utbildningen på distans. Det finns en skillnad mellan de som läser högskoleförberedande program och de som läser yrkesprogram, då eleverna på högskoleförberedande program i lägre grad kan tänka sig att läsa på distans. Skillnaden ligger på runt 20 procentenheter. Minst intresserade av att läsa på distans är de elever som läser naturvetenskapsprogrammet. Bland dessa kan runt 25 procent tänka sig att läsa på distans, medan motsvarande andel på de övriga gymnasieprogrammen ligger mellan 35 och 45 procent.

Det går även att se vissa regionala skillnader. I exempelvis Mellersta Norrland samt Övre Norrland är inställningen till att studera på distans mindre negativ än den är i övriga regioner. Runt 20 procent av eleverna i Norrlandsregionerna svarar nej på frågan om de kan tänka sig att studera på distans, medan motsvarande andel i övriga regioner ligger på över 30 procent.

Intresse för att läsa på högskola/universitet på distans. Elever i gymnasieskolans årskurs 3 läsåret 2013/14. Fördelning på typ av gymnasieprogram. Procent

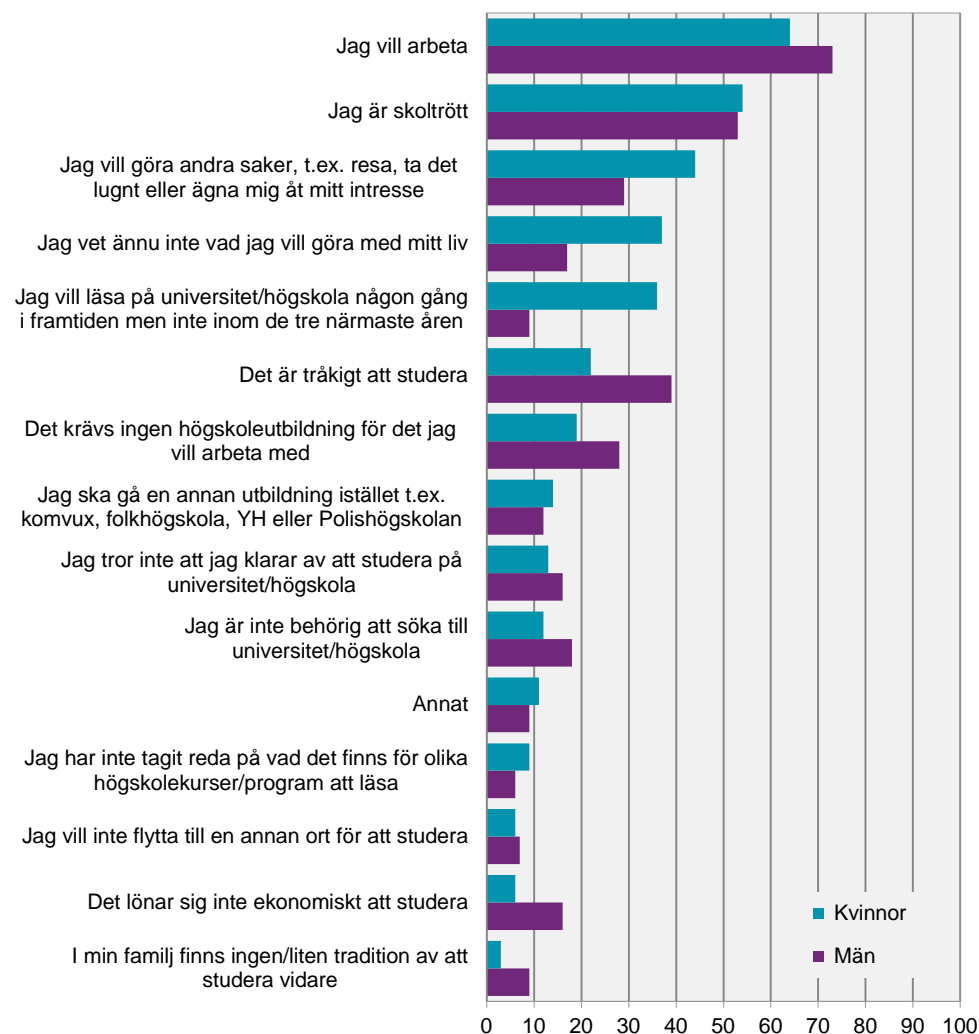
Runt 65 procent av eleverna som vill studera vidare är intresserade av heltidsstudier, medan 10 procent istället vill läsa på deltid. De som läser naturvetenskaps- eller teknikprogrammet vill i högre grad läsa på heltid än de som läser samhällsvetenskapsprogrammet eller övrigt program. Lite mer än hälften av alla de elever som angett att de vill läsa på deltid kan även tänka sig att studera på distans.

Runt tre av fyra av de elever i gymnasieskolans årskurs 3 som vill läsa vidare kan tänka sig att kombinera studierna med arbete och det går här inte att se någon säkerställd skillnad mellan könen eller mellan elever på högskoleförberedande program respektive yrkesprogram. Nästan nio av tio av de elever som vill läsa på deltid kan även tänka sig att arbeta vid sidan av studierna. Arbete skulle således kunna vara en anledning till varför en individ vill studera deltid. Så skulle även kunna vara fallet för de som vill studera på distans, då runt 85 procent av dessa kan tänka sig att kombinera studierna med arbete.

De som inte vill studera på universitet eller högskola

Av eleverna i gymnasieskolans årskurs 3 läsåret 2013/14 har 15 procent av kvinnorna och 34 procent av männen inga planer på att börja läsa på universitet/högskola inom de närmaste tre åren. I enkäten var det möjligt att uppge flera anledningar till varför man inte ville läsa vidare och majoriteten av eleverna, 70 procent, uppger att en anledning är att de vill arbeta istället. För 53 procent är en anledning att de är skoltrötta.

Anledningar till att inte studera vidare på universitet/högskola inom de tre närmaste åren. Elever i gymnasieskolans årskurs 3 läsåret 2013/14. Fördelning på kön. Procent

I enkäten var det möjligt för eleverna att ange flera svarsalternativ och därför summerar inte andelarna i diagrammet ovan till 100 procent. Skattningarna i diagrammet är förknippade med viss osäkerhet. Alla skillnader som går att se mellan olika grupper är inte statistiskt säkerställda.

Av de som inte vill studera vidare på universitet/högskola under de närmaste tre åren uppger 17 procent att de ändå vill studera vidare någon gång i framtiden. En skillnad finns här mellan könen, då det handlar om mer än var tredje kvinna som angett att så är fallet jämfört med runt var tionde man. En större andel kvinnor än män anser också att en anledning till att de inte vill studera är att de ännu inte vet vad de vill göra med sitt liv. Nästan 40 procent av männen anser att de inte vill studera för att det är tråkigt att studera, medan endast 22 procent av kvinnorna känner så. En större andel män än kvinnor anser också att en anledning till att inte studera vidare är att det inte lönar sig ekonomiskt.

Det går även att se skillnader mellan de som läser högskoleförberedande program och de som läser yrkesprogram. Större andelar på högskoleförberedande program än på yrkesprogram uppger att anledningar till att inte studera vidare är att de ska gå en annan utbildning istället (t.ex. komvux, folkhögskola, YH eller Polishögskolan) eller att de vill göra andra saker, t.ex. resa, ta det lugnt eller ägna sig åt sitt intresse.

Nästan hälften av eleverna på högskoleförberedande program uppger också att de vill läsa på universitet/högskola någon gång i framtiden, men inte under de närmaste tre åren, medan det på yrkesprogram handlar om runt var tionde. Här går det även att se en skillnad mellan de som läser naturvetenskapsprogrammet och de som läser teknikprogrammet. Nästan 70 procent av de som läser naturvetenskapsprogrammet och som inte vill studera vidare på högskola/ universitet under de närmaste tre åren uppger att de ändå vill läsa vidare någon gång i framtiden, medan motsvarande andel på teknikprogrammet är under 20 procent.

Större andelar av eleverna på yrkesprogram än av eleverna på högskoleförberedande program uppger att anledningar till att inte studera vidare är att det är tråkigt att studera, att de inte tror att de klarar av att studera på universitet/högskola samt att det inte krävs någon högskoleutbildning för vad de vill arbeta med. När eleverna ombeds uppge vilken av anledningarna som är den viktigaste orsaken anger nästan hälften av eleverna på yrkesprogram att en anledning är att de vill arbeta istället, medan det för eleverna som läser högskoleförberedande program handlar om under 10 procent.

Av de som läser yrkesprogram uppger nästan var femte att en anledning till att de inte vill studera vidare är att de inte är behöriga att söka till universitet/högskola. I enkäten ingick även en fråga om man blivit erbjuden att läsa in de kurser som behövs för att bli behörig. Av de studerande på yrkesprogram svarade tre av fyra att de blivit erbjudna detta. Runt var tionde svarade att de inte blivit det och 14 procent att de inte vet om de blivit det eller inte.

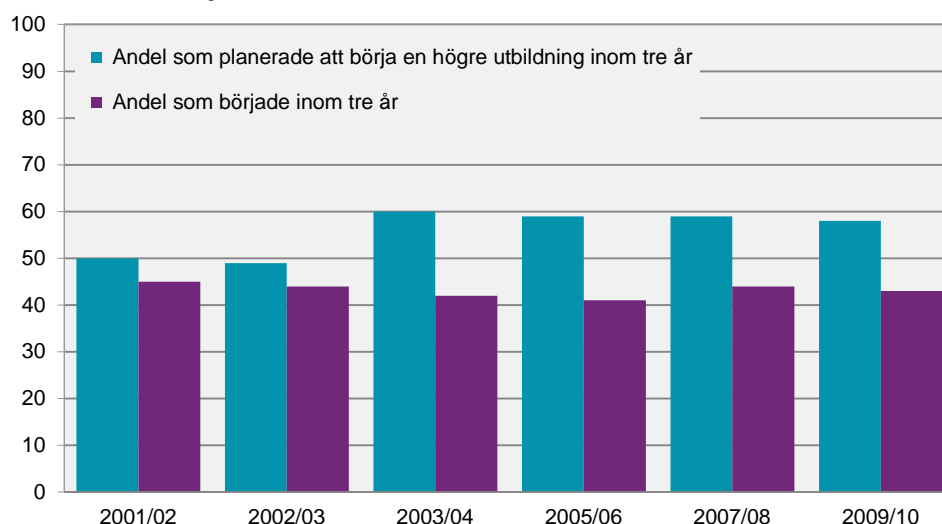
Med facit i hand

58 procent av eleverna i gymnasieskolans årskurs 3 läsåret 2013/14 anger att de har planer att påbörja en högre utbildning vid universitet eller högskola inom de närmaste tre åren. Vi har också kunnat se att studieintresset har varit ungefär detsamma de senaste tio åren. Men börjar verkligen sex av tio elever studera vid universitet eller högskola inom tre år?

Med hjälp av den registerbaserade statistiken över universitets- och högskolestuderande kan vi undersöka hur stor andel av de elever som slutfört gymnasieskolan med slutbetyg eller motsvarande som faktiskt påbörjar studier på universitet/högskola. Även om populationen skiljer sig lite från den population som ingått i enkätundersökningarna om gymnasieungdomars studieintresse kan vi ändå via en jämförelse få en viss uppfattning om hur det ser ut.

Undersökningen Gymnasieungdomars studieintresse har genomförts sedan läsåret 1992/93 och när eleverna i gymnasieskolans årskurs 3 läsåret 2003/04 besvarade enkäten angav även då runt 60 procent att de hade planer att påbörja en högre utbildning inom tre år. Med facit i hand började 42 procent av alla avgångna gymnasieelever det läsåret att studera på universitet/högskola inom de nästföljande tre åren. Bland eleverna som tog studenten 2006 började 41 procent vid universitet eller högskola inom tre år, bland avgångna 2008 handlade det om 44 procent och bland avgångna 2010 var det 43 procent.

Andel elever som enligt enkäten Gymnasieungdomars studieintresse planerade att genomföra en högre utbildning inom tre år efter studentexamen samt total andel av alla gymnasieavgångna med slutbetyg eller motsvarande som faktiskt började. Läsåren 2001/02 – 2009/10. Procent

Observera att undersökningen numera genomförs vartannat år. Därför saknas siffror i diagrammet för vissa år i diagrammet ovan.

Om undersökningen

Statistiska centralbyrån (SCB) har genomfört enkätundersökningar om gymnasieungdomars studieintresse sedan läsåret 1992/93. Syftet med undersökningen är att belysa hur stort intresset är bland elever i gymnasieskolans avgångsklasser för att börja läsa på universitet/högskola och hur det förändras över tiden. Fram till läsåret 2003/04 genomfördes undersökningen varje år. Därefter har den genomförts vartannat år.

I denna rapport redovisas resultaten från den senaste undersökningen, som genomfördes under höstterminen 2013. I 2013 års undersökning ingick 5 014 elever i urvalet och svarsandelen, med hänsyn tagen till urvalets design, var 45 procent. Statistiken samlades in under oktober–december 2013 via post- och webbenkät. SCB har formulerat frågorna i undersökningen i samråd med statistikanvändarna.

Undersökningens rampopulation utgjordes av personer som gick årskurs 2 på gymnasieskolan läsåret 2012/13. När statistiken framställdes efter att insamlingen var avslutad fanns Skolverkets elevregister över elever i årskurs 3 läsåret 2013/14 att tillgå och det nyttjades för att korrigera för täckningsbristerna som fanns i och med att registret över elever i årskurs 2 användes som rampopulation. Att registret över elever i årskurs 2 användes som rampopulation beror på att registret över elever i årskurs 3 inte fanns färdigt när urvalet till denna undersökning togs fram.

Definitioner och förklaringar

Region: Från Skolverkets elevregister läsåren 2012/13 samt 2013/14 hämtades uppgift om län som elevens gymnasieskola ligger belägen i, vilket ligger till grund för indelningen i regioner. När region ingår i temarapportens diskussion av anledning till val av lärosäte (sidan 13) är dock källan uppgift om hemkommun från registret över totalbefolkningen med aktualitet september 2013. (Korrigerat 2014-04-11).

Från Skolverkets elevregister läsåret 2012/13 samt 2013/14 hämtades uppgift om gymnasieprogram, vilken ligger till grund för följande redovisningsvariabler:

Typ av program: Gymnasieprogram grupperas i högskoleförberedande program, yrkesprogram samt introduktionsprogram. När resultat baserade på indelningen i typ av program ingår i denna rapport är det dock enbart grupperna högskoleförberedande program samt yrkesprogram som presenteras.

I högskoleförberedande program ingår: Ekonomiprogrammet, Estetiska programmet, Humanistiska programmet, International Baccalaureate, Naturvetenskapsprogrammet, Samhällsvetenskapsprogrammet och Teknikprogrammet.

I yrkesprogram ingår: Barn- och fritidsprogrammet, Bygg- och anläggningsprogrammet, El- och energiprogrammet, Fordons- och transportprogrammet, Handels och administrationsprogrammet, Hantverksprogrammet, Hotell- och turismprogrammet, Industritekniska programmet, Naturbruksprogrammet, Restaurang- och livsmedelsprogrammet,

Riksrekryterande utbildningar med egna examensmål, VVS- och fastighetsprogrammet och Vård- och omsorgsprogrammet.

Gymnasieprogram: Gymnasieprogram grupperas i Naturvetenskapsprogrammet, Samhällsvetenskapsprogrammet, Teknikprogrammet, övriga program (exklusive introduktionsprogram) samt Introduktionsprogrammet. När resultat baserade på indelningen gymnasieprogram ingår i denna rapport är det dock enbart grupperna Naturvetenskapsprogrammet, Samhällsvetenskapsprogrammet, Teknikprogrammet samt övriga program (exklusive introduktionsprogram) som presenteras.

I övriga program (exklusive introduktionsprogram) ingår: Barn- och fritidsprogrammet, Bygg- och anläggningsprogrammet, El- och energiprogrammet, Ekonomiprogrammet, Estetiska programmet, Fordons- och transportprogrammet, Handels och administrationsprogrammet, Hantverksprogrammet, Hotell- och turismprogrammet, Humanistiska programmet, Industritekniska programmet, International Baccalaureate, Naturbruksprogrammet, Restaurang- och livsmedelsprogrammet, Riksrekryterande utbildningar med egna examensmål, VVS- och fastighetsprogrammet och Vård- och omsorgsprogrammet.

Statistikens tillförlitlighet

Statistiken i denna undersökning är beräknad utifrån de svarande i ett urval. I och med att statistiken är baserad på ett urval är de skattningar som presenteras i rapporten förknippade med en viss osäkerhet. Denna osäkerhet kan skattas. Skattningar av osäkerheten presenteras inte i denna rapport, men finns publicerade separat på SCB:s webbplats.

Bortfallet, som med hänsyn tagen till urvalets design var 55 procent, kan ha en snedvridande effekt på skattningarna. Det inträffar om bortfallet avviker från de svarande med avseende på det som ska undersökas. I syfte att minska bortfallets snedvridande effekter på skattningarna användes en kalibreringsestimator. I korthet består tekniken i att utnyttja registervariabler (hjälpvariabler) till att kompensera underrepresenterade grupper.

Vill du veta mer om undersökningen?

Mer information om undersökningen, dess kvalitet och resultat samt om den verkliga övergången från gymnasieskolan till högskolan finns på SCB:s webbplats: www.scb.se/uf0513

All officiell statistik finns på: **www.scb.se**
Statistikservice: tfn 08-506 948 01

All official statistics can be found at: **www.scb.se**
Statistics service, phone +46 8 506 948 01